

ZAKON

O USLOVIMA ZA OBAVLJANJE PROMETA ROBE, VRŠENJE USLUGA U PROMETU ROBE I INSPEKCIJSKOM NADZORU

("Sl. glasnik RS", br. 39/96, 20/97, 46/98, 34/2001 - dr. zakon, 80/2002 - dr. zakon i 101/2005 - dr. zakon)

I UVODNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuju se uslovi za obavljanje prometa robe, vršenje usluga u prometu robe (u daljem tekstu: usluge) i inspekcijski nadzor.

Član 2

Promet robe i usluga vrši se pod uslovima i na način određen saveznim zakonom, ovim zakonom, drugim propisima kojima se uređuje promet robe i usluga i u skladu sa dobrim poslovnim običajima i poslovnim moralom.

Član 3

Promet robe na veliko je kupovina robe radi dalje prodaje ili prerade.

Promet robe na veliko je i kupovina robe koja se po nalogu kupca neposredno isporučuje bez prethodnog uskladištenja (tranzitni promet).

Promet robe na malo je prodaja robe krajnjim potrošačima.

Promet robe na malo je i diskontna prodaja krajnjim potrošačima.

Diskontna prodaja krajnjim potrošačima je prodaja one robe čija je maloprodajna cena opterećena manjim procentom za pokriće troškova prometa od onog koji se primenjuje u drugim maloprodajnim objektima, za istu vrstu robe, a radi konkurencije na tržištu.

Član 4

Odredbe ovog zakona koje se odnose na preduzeća koja obavljaju promet robe i usluga, primenjuju se i na druga pravna lica, fizička lica i preduzetnike koji obavljaju promet robe ili vrše usluge, ako ovim ili drugim zakonom nije drugačije određeno.

Član 5

Usluge u prometu robe su: agencijske, posredničke, zastupničke, komisione, berzanske, usluge uskladištenja, otpremanja i dopremanja robe, usluge kontrole kvaliteta i kvantiteta robe, usluge osiguranja robe, usluge ekonomske propagande i promocije, usluge tržnice i druge usluge uobičajene u prometu.

Član 6

Promet robe i usluga obavlja se u odgovarajućim prostorijama u kojima su obezbeđeni potrebni uređaji i oprema za koje je nadležan organ doneo rešenje da su ispunjeni minimalno-tehnički i drugi propisani uslovi.

Promet robe koja po svojoj prirodi ne zahteva posebno rukovanje i čuvanje, može se obavljati i na tezgama i drugim sličnim objektima koji su postavljeni i koriste se u skladu sa propisanim uslovima.

Ministar nadležan za poslove trgovine propisaće minimalno-tehničke uslove u pogledu poslovnih prostorija, uređaja i opreme kao i vrstu robe koja se može prodavati na tezgama i drugim sličnim objektima i posebne uslove takve prodaje u smislu stava 2. ovog člana.

Član 7

Prometom robe, odnosno vršenjem usluga mogu se baviti preduzeća, druga pravna lica, fizička lica i preduzetnici koji su upisani u odgovarajući registar nadležnog organa za obavljanje tih delatnosti.

Lica iz stava 1. ovog člana dužna su da rešenje o upisu u registar kao i rešenje o ispunjenju minimalno-tehničkih uslova za obavljanje prometa i vršenja usluga drže u prostorijama, odnosno na svakom prodajnom mestu gde se delatnost obavlja.

Član 7a

Prodaja bez akciznih markica proizvoda za koje je propisna obaveza označavanja akciznim markicama, smatra se neovlašćenim prometom.

Vlada Republike Srbije može propisati bliže uslove za obavljanje prometa proizvoda koji su oporezovani akcizama.

II OBAVLJANJE PROMETA ROBE

Član 8

Poslovanje preduzeća koja obavljaju promet osnovnih proizvoda (hleb, brašno, mleko, meso, šećer, jestivo ulje i mast, so, krompir, luk, kupus, pasulj i sl.) koja su određena kao nosioci snabdevanja, je nezamenljiv uslov života i rada građana - potrošača na određenom području.

Preduzeća iz stava 1. ovog člana dužna su da blagovremeno preduzmu potrebne mere da obezbede snabdevanje potrošača osnovnim proizvodima.

Član 8a

Ako na tržištu nastanu poremećaji u proizvodnji i prometu određene robe, i ako se poremećaji ne mogu otkloniti merama tekuće ekonomske politike, Vlada Republike Srbije može propisati privremene mere za sprečavanje i otklanjanje poremećaja dok oni traju.

Član 9

Promet robe iz člana 6. stav 2. ovog zakona mogu vršiti preduzetnici koji imaju registrovanu radnju za promet robe na malo na tezgama i sličnim objektima postavljenim na zelenim, robnim ili kvantaškim pijacama i drugim javnim mestima određenim urbanističkim planom za koje je opština, grad ili organizacija ovlašćena za upravljanje javnom površinom, propisala bliže uslove postavljanja, korišćenja i način numerisanja.

Na tezgama i sličnim objektima iz stava 1. ovog člana zanatske neprehrambene proizvode i proizvode domaće radinosti mogu prodavati preduzetnici koji te proizvode izrađuju, a polovnu robu fizička lica.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, industrijski pakovan sladoled, bezalkoholna pića i pivo u originalnom pakovanju mogu prodavati i pravna lica, van poslovnih prostorija, iz odgovarajućih rashladnih uređaja.

Član 10

Lica koja obavljaju poljoprivrednu, zanatsku i drugu delatnost mogu prodavati proizvode ostvarene tom delatnošću, u skladu sa zakonom.

Pod proizvodima ostvarenim delatnošću iz stava 1. ovog člana smatraju se i prehrambeni proizvodi dobijeni za isporučene sopstvene proizvode u kompenzacionom poslu.

Član 11

Preduzeće koje nudi robu na prodaju preko kataloga dužno je da u katalogu označi prodajnu cenu robe i druge uslove prodaje, kao i vreme važenja te cene i tih uslova.

Član 12

Preduzeće koje obavlja promet na malo sa plaćanjem robe pre isporuke (motorna vozila, ogrev i sl.), dužno je da vodi evidenciju o redu uplate koje sadrži: redni broj, ime kupca i datum uplate. Prilikom isporuke, u ovu evidenciju unosi se datum isporuke.

Preduzeće iz stava 1. ovog člana dužno je da kupcu izda potvrdu sa podacima o redu uplate i da se pri isporuci pridržava reda uplate.

Član 13

Ako se proizvod prodaje sa garantnim listom, prodavac je dužan da prilikom prodaje u garantni list upiše datum prodaje i to potvrdi pečatom i potpisom odgovornog lica.

Član 14

Preduzeće koje obavlja promet robe i vrši usluge popravke proizvoda dužno je, na zahtev kupca, da mu vrati zamenjene delove.

Član 15

Preduzeće koje se bavi proizvodnjom, prometom robe ili vršenjem usluga, ne može radnicima u preduzeću davati robu besplatno, prodavati robu po nižoj ceni, niti davati druge povlastice pri kupovini robe bez obračunatog poreza na promet.

Član 16

Preduzeća i preduzetnici koji se bave prometom robe i vršenjem usluga u prometu robe dužni su da vode evidenciju o primljenoj i prodatoj, odnosno isporučenoj robi i izvršenoj usluzi, i da obezbede dostupnost te evidencije.

Evidencija iz stava 1. ovog člana vodi se za svako prodajno mesto, odnosno poslovnu jedinicu u kojoj se obavlja promet ili vrši usluga.

Evidencija se vodi na osnovu isprava o izradi, odnosno nabavci robe ili isprava o naručenim uslugama (faktura, dostavnica, prijemnica, radni nalog, porudžbenica i dr.) i na osnovu isprava o prodaji robe (fakture, trake registar i PS kase ili paragon bloka) i drugih isprava koje sadrže podatke o količini i vrednosti prodate robe.

Evidencija i isprave se drže na svakom prodajnom mestu, odnosno u poslovnoj jedinici, a isprave o prevozu u prevoznom sredstvu.

Lica iz stava 1. ovog člana ne mogu prodavati ni prevoziti robu, odnosno vršiti usluge za koje nemaju isprave propisane sadržine i koje nisu propisno evidentirali.

Ministar nadležan za poslove trgovine propisaće sadržinu i način vođenja evidencije iz stava 1. ovog člana.

Član 16a

Preduzeće koje obavlja promet robe ili vrši usluge u prometu robe dužno je da na poslovnim prostorijama istakne firmu ili skraćenu firmu pod kojom posluje, a na prodajnim objektima i prodajnim mestima, firmu ili skraćenu firmu preduzeća i naziv prodajnog objekta, odnosno prodajnog mesta.

1. Promet poljoprivrednih proizvoda i stoke

Član 17

Preduzeće, drugo pravno lice i preduzetnik mogu kupovati poljoprivredne proizvode od individualnih poljoprivrednika pod sledećim uslovima:

- 1) žitarice, industrijsko bilje, pasulj, krompir, kožu, vunu, mleko, prerađevine od mleka, jaja, grožđe i alkoholna pića - u poslovnim prostorijama i otkupnim stanicama;
- 2) ostale poljoprivredne proizvode, proizvode šumarstva i šumske plodove - u poslovnim prostorijama, otkupnim stanicama i na otkupnim mestima.

Otkupna stanica i otkupno mesto moraju imati odgovarajuću prostoriju, odnosno uređen prostor za prijem i merenje robe, skladištenje, utovar i istovar robe i ambalaže i da ispunjavaju higijensko-tehničke i sanitarne uslove.

Ministar nadležan za poslove trgovine, ministar nadležan za poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, ministar nadležan za poslove građevina i ministar nadležan za poslove zdravlja sporazumno će propisati bliže uslove koje treba da ispuni otkupna stanica i otkupno mesto.

Član 18

Preduzeće, drugo pravno lice i preduzetnik mogu kupovati stoku od individualnih poljoprivrednika u otkupnim stanicama.

Otkupna stanica mora da ima izgrađen ili ograđen prostor uređen za prihvatanje i kupovinu stoke i da ispunjava higijensko-tehničke i sanitarne uslove.

Ministar nadležan za poslove trgovine, ministar nadležan za poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, ministar nadležan za poslove građevina i ministar nadležan za poslove zdravlja, sporazumno će propisati bliže uslove koje treba da ispuni otkupna stanica.

Član 19

Preduzeće može kupovati proizvode iz čl. 17. i 18. ovog zakona u poslovnim prostorijama, otkupnim stanicama i otkupnim mestima ako:

- 1) istakne firmu uz obaveštenje o periodu i vremenu kupovine proizvoda, otkupnoj ceni i roku plaćanja i
- 2) kupljene proizvode isplaćuje preko blagajne, banke ili pošte.

Preduzeće ne može kupovati proizvode iz čl. 17. i 18. ovog zakona ako nadležni organ nije doneo rešenje da su ispunjeni propisani uslovi.

Član 20

Preduzeća, druga pravna lica i preduzetnici koji obavljaju promet robe dužni su da za kupljeni proizvod izdaju račun iz otkupnog bloka sa sledećim podacima:

- 1) firma, odnosno naziv, sedište i adresa preduzeća, odnosno trgovinske radnje,
- 2) ime i prezime, prebivalište i adresa prodavca,
- 3) naziv, količina i kvalitet, odnosno klasa kupljenih proizvoda,
- 4) cene kupljenih proizvoda,
- 5) datum isplate.

Račun iz otkupnog bloka mora biti potpisan od strane ovlašćenog radnika preduzeća, odnosno preduzetnika i overen pečatom.

Preduzeća i preduzetnici koji obavljaju promet robe dužni su da u otkupnoj stanici, otkupnom mestu, odnosno trgovinskoj radnji, čuvaju knjigu kopija izdatih računa iz otkupnih blokova, u skladu sa propisima o čuvanju knjigovodstvenih isprava.

Član 21

Promet stoke između pojedinaca obavlja se na stočnim pijacama.

Kupovinu stoke na stočnim pijacama mogu vršiti i preduzeća, druga pravna lica i preduzetnici, za obavljanje svoje delatnosti.

2. Pijaca

Član 22

Na pijaci se vrši promet poljoprivrednih i drugih proizvoda na malo i veliko kao i usluge u prometu robe (zelena pijaca i pijace posebnih namena: robna, kvantaška, auto pijaca i stočna pijaca) na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom.

Opština, odnosno grad, određuje mesto za osnivanje pijaca i daje saglasnost na pijačni red o obavljanju prometa i usluga na pijaci, koji donosi organizacija za upravljanje pijacom.

III VRŠENJE USLUGA

Član 23

Preduzeće, drugo pravno lice, fizičko lice i preduzetnik može se baviti vršenjem usluga ako je upisano u odgovarajući registar za vršenje te delatnosti i ako ispunjava druge propisane uslove.

Član 24

Agencijskim uslugama smatraju se poslovi posredovanja i zaključivanja ugovora o poslovima prometa robe.

Posredničkim uslugama smatraju se poslovi dovođenja u vezu preduzeća, radi zaključivanja ugovora o poslovima prometa robe.

Uz agencijske usluge mogu se, bez upisa u registar vršiti i posredničke usluge, a uz posredničke usluge i agencijske usluge.

Agencijske i posredničke usluge obuhvataju i usluge u prometu nepokretnosti i pokretnih stvari koje čine osnovna sredstva preduzeća i drugih pravnih lica i preduzetnika.

Član 25

Zastupničkim uslugama smatraju se poslovi vršenja prometa robe i usluga, u ime i za račun drugog preduzeća, kao i vršenje servisne službe i drugih tehničkih usluga u vezi sa održavanjem i opravkom proizvoda.

Član 26

Komisionim uslugama smatraju se poslovi prodaje pokretnih stvari u svoje ime, a za račun komitenta (preduzeća, preduzetnika ili fizičkog lica).

Komisione usluge se vrše odvojeno od drugih delatnosti kojima se bavi komisionar (preduzeće ili preduzetnik).

Komisione usluge čiji su komitenti fizička lica dozvoljene su za sve vrste roba, osim za sledeće robe:

1) životne namirnice,

2) proizvode na koje se plaća akciza po propisima o akcizama i porezu na promet,

3) farmaceutske, medicinske, kozmetičke i toaletne preparate,

4) metalnu i elektrotehničku robu za čiji promet i upotrebu je propisana obaveza snabdevenosti garantnim listom, tehničkim uputstvom i spiskom ovlašćenih servisa.

Roba data u komisionu prodaju od strane pravnog lica ili preduzetnika, mora biti snabdevena propisanim ispravama o kvalitetu i ispravama o nabavci robe.

Član 27

Berzanskim uslugama smatraju se poslovi dovođenja u vezu preduzeća organizovanjem sastanaka radi zaključivanja ugovora o kupovini i prodaji robe.

Član 28

Uslugama uskladištavanja robe smatraju se poslovi smeštaja i čuvanja poverene robe, kao i vršenje drugih poslova i radnji koje se uobičajeno vrše uz smeštanje i čuvanje robe.

Član 29

Uslugama otpremanja smatraju se poslovi otpremanja i dopremanja robe, kao i vršenje drugih poslova i radnji koje se uobičajeno vrše uz otpremanje i dopremanje robe.

Član 30

Uslugama kontrole kvantiteta i kvaliteta robe smatraju se poslovi ispitivanja i utvrđivanja identiteta, kvaliteta i kvantiteta robe i vršenje drugih poslova i radnji koje se uobičajeno vrše uz ove poslove.

Član 31

Uslugama osiguranja robe smatraju se poslovi osiguranja robe od određenih rizika i njihovog dejstva.

Član 32

Uslugama ekonomske propagande smatraju se poslovi saopštavanja prodajnih poruka o svojstvima, kvalitetu i načinu korišćenja proizvoda.

Član 33

Priredivanjem sajмова i privrednih izložbi smatraju se poslovi organizovanja domaćih sajмова, međunarodnih ili domaćih i međunarodnih sajмова uzoraka robe kao i organizovanja privrednih izložbi.

Preduzeća koja se bave priredivanjem sajмова dužna su da se pridržavaju rokova predviđenih u kalendaru sajмова, koji se utvrđuju u odgovarajućoj privrednoj komori.

Član 34

Uslugama tržnice na veliko smatraju se:

- 1) stavljanje na raspolaganje prostorije, odnosno prostora za izlaganje i prodaju poljoprivrednih proizvoda i
- 2) uskladištenje poljoprivrednih proizvoda, njihova dorada i prerada kao i potrebni poslovi manipulisanja tim proizvodima.

IV ZAŠTITA POTROŠAČA

Član 35

Preduzeća i preduzetnici koji obavljaju promet robe na malo dužni su da u prodajnom objektu:

- 1) na uočljiv način istaknu cenu robe iz dokumenta o zaduženju i da se pridržavaju te cene;
- 2) izdaju račun za prodatu robu (faktura, paragon-blok, isečak registar-kase), a kupac je dužan da uzme račun o kupljenoj robi prilikom njene kupovine.
- 3) na uočljiv način istaknu radno vreme i da se pridržavaju tog vremena;
- 4) prodaju robu svim potrošačima pod istim uslovima;
- 5) obezbede podatke o robi (obaveštenje o svojstvima, kvalitetu i načinu upotrebe);
- 6) obezbede deklaraciju, garantni list, atest i tehničko uputstvo o načinu korišćenja robe u skladu sa saveznim zakonom;
- 7) obezbede rezervne delove, priključne aparate i sl. i posle prestanka proizvodnje robe, u skladu sa saveznim zakonom;
- 8) obezbede količinu robe koja je označena na originalnom pakovanju;
- 9) prodaju količinu robe koju potrošač traži, ako raspolažu tom količinom;
- 10) tačno mere robu i omoguće potrošaču da proveri količinu kupljene robe;
- 11) prodaju robu koja je izložena prodaji, odnosno koja se nalazi u prodajnom objektu, a namenjena je prodaji;
- 12) pri manjim pakovanjima robe upotrebljavaju materijal za pakovanje koji ne može uticati na neto masu robe i
- 13) posebno upakuju robu, na zahtev potrošača, i takvo pakovanje naplate najviše do iznosa prodajne cene materijala upotrebljenog za pakovanje.

Član 36

Preduzeća i preduzetnici koji se bave prometom robe na malo dužni su da utvrde postupak i način rešavanja po reklamaciji potrošača na nedostatke prodate robe.

Potrošač ima pravo na reklamaciju u prodajnom objektu u kome je roba kupljena, uz račun o kupovini, u roku od šest meseci od dana kupovine.

Preduzeća i preduzetnici koji obavljaju promet robe na malo dužni su da robu sa nedostatkom zamene novom robom ili da potrošaču vrate iznos plaćen za tu robu u visini cene te robe na dan vraćanja ili da, uz saglasnost potrošača, otklone nedostatak na robu.

Preduzeće i preduzetnici iz stava 3. ovog člana dužni su da potrošača obaveste o odluci donetoj po reklamaciji u roku od osam dana od dana prijema reklamacije i da osnovan zahtev iz reklamacije ispune u daljem roku od 15 dana.

Potrošač nema pravo iz stava 3. ovog člana ako je nedostatak na robu nastao njegovom krivicom.

Član 37

Preduzeća i preduzetnici koji prodaju robu sa nedostatkom dužni su da tu robu izdvoje, da vidno istaknu oznaku koja upozorava na prodaju robe sa nedostatkom, da svaki primerak te robe obeleže i da snize njenu cenu.

V INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 38

Nadzor nad primenom ovog zakona i drugih propisa kojima se uređuje: promet robe, turizam i ugostiteljstvo, usluge koje obavljaju pravna i fizička lica i preduzetnici, cene, kvalitet industrijsko-neprehrambenih proizvoda u proizvodnji i prometu, uslovi za obavljanje privrednih delatnosti, obavlja ministarstvo nadležno za poslove trgovine.

Nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona kojima se uređuje promet poljoprivrednih proizvoda i stoke, obavlja i ministarstvo nadležno za poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

Član 39

Inspekcijski nadzor iz člana 38. stav 1. ovog zakona ministarstvo nadležno za poslove trgovine vrši preko tržišnih inspektora (u daljem tekstu: inspektor).

Izuzetno od opštih uslova za obavljanje inspekcijskih poslova utvrđenih zakonom, pojedine manje složene poslove inspekcijskog nadzora, kao što su: poslovi kontrole neovlašćenog obavljanja delatnosti, isticanje cena i utvrđivanje uslova za obavljanje delatnosti, mogu obavljati inspektori koji imaju višu stručnu spremu, položen stručni ispit za rad u organima državne uprave i najmanje tri godine radnog staža.

Član 40

Svako pravno i fizičko lice dužno je da inspektoru omogući vršenje inspekcijskog nadzora, da mu bez odlaganja stavi na uvid i raspolaganje potrebnu dokumentaciju i druge dokaze i izjasni se o činjenicama koje su od značaja za vršenje kontrole.

Član 41

Inspektor je dužan da u vršenju poslova nadzora saraduje sa drugim inspektorima, pravosudnim, prekršajnim i drugim nadležnim organima.

Inspektor je dužan da uzme u postupak prijave građana, preduzeća i drugih pravnih lica u vezi sa poslovima iz svoje nadležnosti i da o postupku i rezultatima postupka obavesti, u primerenom roku, podnosioca prijave.

Inspektor je dužan da preduzima i predlaže potrebne preventivne mere za sprečavanje povreda zakona i drugih propisa.

1. Dužnosti i ovlašćenja inspektora

Član 42

U vršenju nadzora inspektor ima pravo i dužnost da:

- 1) pregleda prostorije, odnosno prostor gde se obavlja delatnost ili čuva roba, objekte, postrojenja, uređaje, predmete i robu, radi utvrđivanja zakonitog poslovanja i ispunjenosti uslova za obavljanje delatnosti;
- 2) pregleda poslovne knjige, evidencije i drugu dokumentaciju potrebnu za utvrđivanje poslovanja kontrolisanog pravnog ili fizičkog lica;
- 3) naloži da mu se stave na uvid poslovne knjige ili potrebna dokumentacija ako se ne nalazi u objektu u kome se vrši kontrola kao i da odgovorno lice pristupi radi davanja izjave;
- 4) uzima pismene i usmene izjave od odgovornih lica i svedoka o pitanjima koja su od značaja za utvrđivanje činjeničnog stanja;
- 5) uzima uzorke robe i drugih predmeta radi utvrđivanja kvaliteta robe;
- 6) utvrđuje identitet lica koja rade u preduzećima i drugim kontrolisanim pravnim licima, kao i fizičkih lica koja obavljaju delatnosti iz člana 38. ovog zakona;
- 7) privremeno oduzme poslovne knjige, dokumenta i druga dokazna sredstva od značaja za utvrđivanje činjeničnog stanja;
- 8) privremeno rešenjem zabrani obavljanje delatnosti pravnom licu, fizičkom licu, odnosno preduzetniku, zatvaranjem prostorije u kojoj se obavlja delatnost ili na drugi odgovarajući način u slučajevima kada se:
 - (1) inspektoru onemogući vršenje poslova nadzora,
 - (2) neovlašćeno obavlja delatnost,
 - (3) ne vodi propisana evidencija ili se ne vodi na propisani način,
 - (4) prodaje roba ili pružaju usluge po cenama višim od propisanih, odnosno utvrđenih kalkulacijom ili cenovnikom,
 - (5) cena robe ili usluga ističe, obračunava ili naplaćuje u stranoj valuti, i
 - (6) ne primaju zakonska sredstva plaćanja;

(7) obavlja delatnost u prostorijama ili prostoru za koje nadležni organ nije doneo rešenje da su ispunjeni propisani uslovi za obavljanje delatnosti;

(8) ne pridržava privremenih mera koje su propisane radi sprečavanja i otklanjanja poremećaja na tržištu;

(9) prodaje roba bez propisanih isprava o njoj nabavci (faktura, dostavnica, prijemnica i dr.);

(10) prodaje roba koja nije popisana u skladu sa propisima;

(11) vrše komisione usluge prodaje robe suprotno odredbama člana 26. st. 3. i 4. ovog zakona.

9) zahteva pomoć organa unutrašnjih poslova ako oceni da bez njihove pomoći ne može da izvrši nadzor i

10) preduzima druge radnje i mere za koje je ovlašćen zakonom.

Inspektor će rešenjem utvrditi vreme trajanja privremene zabrane obavljanja delatnosti iz stava 1. tačka 8) ovog člana, u kome su lica dužna da otklone protivpravno stanje zbog koga je mera izrečena.

Troškove koji nastaju u vezi sa uzorkovanjem i ispitivanjem kvaliteta proizvoda i usluga snosi stranka u postupku ako uzorak ne odgovara propisanom odnosno deklarisanom kvalitetu, odnosno ministarstvo, ako uzorak odgovara normama kvaliteta.

Troškove za utvrđivanje ispunjenosti propisanih uslova prostorija, prostora, uređaja i opreme kojima se obavlja promet robe i druge delatnosti, pre početka obavljanja te delatnosti snosi podnosilac zahteva. Ovi troškovi utvrđuju se u skladu sa propisima o utvrđivanju naknade troškova u upravnom postupku.

Član 43

Ako postoji osnovana sumnja da se u stambenoj ili drugoj prostoriji, van registrovanog prostora, obavlja privredna ili druga delatnost koja podleže nadzoru, inspektor je dužan da na osnovu odluke suda, u prisustvu vlasnika, odnosno korisnika prostorije, odmah izvrši pregled tih prostorija.

Ako pregledu stambenih i drugih prostorija ne prisustvuje vlasnik stana ili prostorije, odnosno njihov korisnik, pregled se vrši u prisustvu dva svedoka.

Član 44

Inspektor je ovlašćen da:

1) naloži otklanjanje utvrđene nepravilnosti, kada prilikom vršenja inspeksijskog nadzora utvrdi da propis nije primenjen ili je nepravilno primenjen i utvrdi za to potreban rok;

2) izrekne novčanu kaznu na licu mesta (mandatnu kaznu), kada je to određeno zakonom;

3) naredi mere obezbeđenja dokaza;

- 4) naredi povračaj više naplaćene cene;
- 5) podnese prijavu nadležnom organu za učinjeno krivično delo, privredni prestup ili povredu dobrih poslovnih običaja, odnosno podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka;
- 6) privremeno oduzme predmete koji su bili upotrebljeni, namenjeni ili su nastali izvršenjem prekršaja, privrednog prestupa ili krivičnog dela i izda potvrdu o oduzetim predmetima i
- 7) naredi izvršenje radnji popisa, radi utvrđivanja stanja u postupku vršenja inspekcijskog nadzora.

Član 45

U vršenju inspekcijskog nadzora inspektor će rešenjem oduzeti robu:

- 1) kada se roba stavlja u promet, prevozi ili priprema za prodaju od strane lica koje nije registrovano, odnosno ovlašćeno za obavljanje prometa robe i vršenje usluga;
- 2) kada se roba stavlja u promet, prevozi ili koristi za pružanje usluga, a lica u prostoriji, vozilu ili na mestu gde se delatnost obavlja, u vreme vršenja inspekcijskog nadzora, ne poseduju propisane isprave o njenoj nabavci;
- 3) kada se roba drži u prostorijama ili prostoru za koje nadležni organ nije utvrdio da ispunjava propisane uslove za obavljanje delatnosti;
- 4) prikrivanja robe ili onemogućavanja kupovine robe suprotno važećim propisima kao i u slučaju nepridržavanja mera racionalnog snabdevanja;
- 5) kada se na tezgama i sličnim objektima prodaje roba koja se ne može prodavati ili se prodaja vrši suprotno propisanim uslovima i načinu prodaje robe van poslovnih prostorija;
- 6) kada se pravno lice ili preduzetnik u proizvodnji i prometu roba ne pridržava privremenih mera koje su propisane radi sprečavanja i otklanjanja poremećaja na tržištu;
- 7) kada se prodaje roba koja nije propisno popisana;
- 8) kada se vrše komisione usluge prodaje robe suprotno odredbama člana 26. st. 3. i 4. ovog zakona.

Član 46

Prodaja robe iz člana 44. stav 1. tačka 6) ovog zakona vrši se po okončanju odgovarajućeg sudskog postupka na osnovu izvršne sudske odluke, a robe iz člana 45. po okončanju upravnog postupka.

Roba koja je podložna kvarenju ili ako njeno čuvanje iziskuje nesrazmerne troškove, odmah će se prodati.

Sredstva ostvarena prodajom oduzete robe, po odbitku troškova, uplaćuju se u budžet Republike.

Pojedine vrste robe, odnosno sredstva koja su oduzeta u vršenju inspekcijskog nadzora, a koja odredi Vlada Republike Srbije, mogu se koristiti za potrebe republičkih organa, odnosno organizacija.

Način smeštaja, čuvanja i prodaje oduzete robe propisuje ministar nadležan za poslove trgovine.

Član 47*

(Prestao da važi)

Član 48

Ako inspektor, na osnovu izvršenog inspekcijskog nadzora, utvrdi da postoji osnovana sumnja da je učinjeno krivično delo, privredni prestup ili prekršaj za koji je nadležan drugi organ, obavezan je da bez odlaganja o tome obavesti nadležan organ.

Član 49

O izvršenom inspekcijskom pregledu inspektor sačinjava zapisnik, a o manje važnim radnjama u postupku, službenu zabelešku.

O izvršenim inspekcijskim pregledima i preduzetim merama inspektor je dužan da vodi evidenciju, čiju sadržinu, način i postupak vođenja propisuje ministar nadležan za poslove trgovine.

Član 50

Ako inspektor prilikom vršenja nadzora utvrdi da propis nije primenjen ili da je nepravilno primenjen, doneće rešenje o otklanjanju utvrđene nepravilnosti u roku od tri dana od dana kontrole.

Rešenje iz člana 42. stav 1. tačka 8) ovog zakona, o privremenoj zabrani obavljanja delatnosti i rešenje iz člana 45. ovog zakona, o oduzimanju robe, inspektor donosi u roku od 24 časa od zatvaranja objekta, odnosno oduzimanja robe.

Ako preduzeće, drugo pravno lice, fizičko lice, odnosno preduzetnik koji se bavi prometom robe na malo odbije osnovan zahtev kupca da robu sa nedostatkom zameni novom ili da mu vrati iznos za plaćenu robu ili da, uz saglasnost kupca, otkloni nedostatak na robi, inspektor će doneti rešenje kojim će tom licu naložiti da udovolji zahtevu kupca.

Član 51

Protiv rešenja inspektora dopuštena je žalba ministru nadležnom za poslove trgovine i to za rešenje iz člana 50. stav 1. u roku od osam dana, a za rešenje iz člana 50. stav 2. ovog zakona u roku od tri dana od dana prijema rešenja.

Odluka po žalbi protiv rešenja inspektora donetog na osnovu člana 42. stav 1. tačka 8) i člana 45. ovog zakona doneće se u roku od osam dana od dana prijema žalbe i spisa predmeta.

Žalba izjavljena na rešenje iz stava 2. ovog člana ne odlaže njegovo izvršenje.

2. Odgovornost inspektora

Član 52

Pored težih povreda radnih dužnosti utvrđenih Zakonom o radnim odnosima u državnim organima, kao teža povreda radne dužnosti inspektora i drugih radnika na poslovima inspeksijskog nadzora smatra se:

- 1) pribavljanje materijalne koristi za sebe ili drugog u vezi sa radom;
- 2) odbijanje obavljanja poslova van područne jedinice u kojoj je stalno raspoređen;
- 3) odavanje službene tajne utvrđene zakonom ili drugim aktom;
- 4) odavanje poslovnih tajni i drugih podataka koje je saznao u vršenju nadzora zbog kojih može biti naneta šteta kontrolisanom pravnom ili fizičkom licu;
- 5) prikrivanje od strane neposrednog rukovodioca izvršene teže povrede radnih obaveza inspektora i drugih radnika koji obavljaju poslove inspeksijskog nadzora i
- 6) obavljanje poslova koji su nespojivi sa službenom dužnošću.

VI KAZNENE ODREDBE

Član 53**

Novčanom kaznom od 50.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) obavlja delatnost u prostoriji ili prostoru za koje nadležni organ nije doneo rešenje da su ispunjeni propisani uslovi ili poslovne prostorije, uređaji i oprema za obavljanje prometa ili vršenje usluga ne ispunjavaju propisane minimalno-tehničke uslove, ili isti nisu obezbeđeni u skladu sa propisima (član 6. st. 1. i 3);
- 2) vrši prodaju robe na tezgama i sličnim objektima koja se ne može prodavati, ili vrši prodaju na način i pod uslovima suprotno odredbama ovog zakona i propisa donetih na osnovu zakona (član 6. st. 2. i 3. i čl. 9. i 22);
- 3) neovlašćeno obavlja promet robe ili vrši usluge (član 7. stav 1. i član 23);
- 4) rešenje o upisu u registar i rešenje o ispunjenju minimalno-tehničkih uslova za obavljanje prometa i vršenje usluga ne drži u poslovnim prostorijama, odnosno prodajnom mestu gde obavlja delatnost (član 7. stav 2);
- 5) ne preduzme potrebne mere da obezbedi snabdevanje potrošača osnovnim proizvodima (član 8);
- 5a) se ne pridržava privremenih mera koje su propisane radi sprečavanja i otklanjanja poremećaja na tržištu (član 8a);
- 6) prilikom prodaje robe putem kataloga ne pridržava se utvrđenih uslova odnosno cene ili u katalogu ne označi te uslove i cene (član 11);

7) ne vodi propisanu evidenciju ili kupcu ne izda potvrdu o redu uplate ili se pri isporuci ne pridržava reda uplata (član 12);

8) u garantni list, prilikom prodaje, ne upiše datum prodaje, ili upis ne potvrdi pečatom i potpisom (član 13);

9) radniku, korisniku usluge ili pojedinim potrošačima daje robu besplatno, prodaje robu po nižoj ceni i daje druge povlastice pri kupovini robe bez obračunatog poreza na promet (član 15);

10) obavlja delatnost suprotno odredbama člana 16. ovog zakona;

10a) ne istakne firmu ili skraćenu firmu u skladu sa zakonom (član 16a);

11) kupuje proizvode suprotno odredbama čl. 17. do 20. ovog zakona ili kupuje stoku na stočnoj pijaci protivno odredbama člana 21. ovog zakona;

11a) vrši komisione usluge prodaje robe suprotno odredbama člana 26. st. 3. i 4. ovog zakona;

12) ako obavlja delatnost suprotno odredbama člana 35. stav 1. tač. 1) do 13) ovog zakona;

13) ne utvrdi postupak i način rešavanja po reklamaciji kupca, odbije da primi reklamaciju kupca u propisanom roku, ne obavesti kupca o odluci donetoj po reklamaciji u propisanom roku, ili ne izvrši, odnosno ne izvrši u propisanom roku osnovanu reklamaciju kupca (član 36);

14) ako robu sa nedostatkom ne izdvoji, ne označi na uobičajen način i ne snizi njenu cenu (član 37).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu, novčanom kaznom od 30.000 do 50.000 dinara.

Uz kaznu za prekršaj iz stava 1. tač. 1), 2), 3), 4), 10), 11) i 11a) ovog člana izreći će se zaštitna mera oduzimanja predmeta kojima je izvršen prekršaj i oduzeće se imovinska korist pribavljena izvršenjem prekršaja.

Za prekršaj iz stava 1. tač. 2), 3) i 10) ovog člana, odgovorno lice u pravnom licu će se kazniti i za pokušaj.

Član 54**

Za prekršaj iz člana 53. stav 1. tač. 1) do 14) ovog zakona kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 50.000 do 500.000 dinara.

Za prekršaj iz člana 53. stav 1. tač. 2) ovog zakona, kazniće se fizičko lice novčanom kaznom od 30.000 do 50.000 dinara.

Uz kaznu za prekršaj iz člana 53. stav 1. tač. 1), 2), 4), 10), 11) i 11a) izreći će se preduzetniku zaštitna mera oduzimanja predmeta kojima je izvršen prekršaj i oduzeće se imovinska korist pribavljena izvršenjem prekršaja, a za isti prekršaj može mu se izreći i zaštitna mera zabrane obavljanja delatnosti u trajanju od šest meseci do godinu dana.

Uz kaznu za prekršaj iz člana 53. stav 1. tač. 2), ovog zakona izreći će se fizičkom licu zaštitna mera oduzimanja predmeta kojima je izvršen prekršaj i oduzeće se imovinska korist pribavljena izvršenjem prekršaja.

Za prekršaj iz st. 1. i 2. ovog člana učinilac će se kazniti i za pokušaj.

Član 55**

Za obavljanje delatnosti suprotno odredbama člana 35. stav 1. tač. 1) do 6) i tač. 8) do 13) ovog zakona, kao i za prekršaj iz člana 53. stav 1. tač. 2), 4), 6), 7), 8), 9) i 14), inspektor može naplatiti novčanu kaznu na licu mesta u iznosu od 20.000 dinara pravnom licu, odnosno u iznosu od 5.000 dinara odgovornom licu u pravnom licu i fizičkom licu, a preduzetniku u iznosu od 20.000 dinara.

Za prekršaj iz člana 53. stav 1. tačka 12) kada kupac ne uzme račun o kupljenoj robi prilikom njene kupovine, inspektor može kupcu naplatiti novčanu kaznu na licu mesta u iznosu od 1.000 dinara (član 35. stav 1. tačka 2).

Član 56**

Novčanom kaznom od 30.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako prodaje ili kupuje stoku suprotno odredbama člana 21. ovog zakona ili daje u komisionu prodaju robu iz člana 26. stav 3. ovog zakona.

Uz kaznu za prekršaj iz stava 1. ovog člana izreći će se i zaštitna mera oduzimanja predmeta kojima je izvršen prekršaj i oduzeće se imovinska korist pribavljena izvršenjem prekršaja.

Član 57**

Novčanom kaznom od 50.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) ne izvrši nalog tržišnog inspektora, odnosno izrečenu upravnu meru i
- 2) inspektora sprečava u vršenju inspekcijskog nadzora ili u roku koji inspektor odredi ne stavi na uvid i raspolaganje poslovne knjige ili potrebnu dokumentaciju (član 42. stav 1. tač. 3) i 8) podtačka (1).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 30.000 do 50.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 50.000 do 500.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom od 30.000 do 50.000 dinara.

Član 57a

Prekršajni postupak, za prekršaje utvrđene ovim zakonom i drugim propisima nad čijom primenom nadzor vrši Ministarstvo trgovine za koje je od kazni propisana samo novčana kazna, u prvom stepenu vodi Ministarstvo trgovine.

Član 57b

Prekršajni postupak koji je započet pre početka primene člana 57a okončaće se po propisima koji važe na dan stupanja na snagu ovog zakona.

VII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 58

Do donošenja propisa iz člana 6. stav 3, člana 17. stav 3. i člana 18. stav 3. ovog zakona primenjivaće se Pravilnik o minimalnim tehničkim uslovima u pogledu prostorija, uređaja i opreme za obavljanje prometa robe i vršenja usluga u prometu ("Službeni glasnik RS", broj 105/93) i Pravilnik o higijensko-tehničkim i sanitarnim uslovima otkupnih stanica i otkupnih mesta za kupovinu poljoprivrednih proizvoda ("Službeni glasnik SRS", broj 26/86).

Član 59

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi:

1) Zakon o prometu robe ("Službeni glasnik SRS", br. 18/87, 21/88, 37/88, 6/89 i 54/90 i "Službeni glasnik RS" br. 6/90, 73/92, 80/92, 45/93, 53/93, 67/93 i 48/94) i

2) Zakon o obavljanju poslova inspekcijskog nadzora u oblasti trgovine ("Službeni glasnik RS", broj 67/93).

Član 60

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".